

E P I S T . L I B . X .
M. L E P I D V S , I M P . I T E R V M , P O N T .
M A X . S . P . P L . Q . R .

Uos, liberiq; uestri ualeatis, bene est : ego
quoque ualeo. Deos, hominesq; testor P.C.
qua mente, & quo animo semper in remp.
fuerim, & quam nihil antiquius communis salute, ac
libertate iudicarim. quod uobis breui probassem, nisi
mihi fortuna proprium consilium extorsisset: nam exer-
citus cunctus consuetudinem suam in ciuibus conser-
uandis, communiq; pace, seditione facta, retinuit ; meq;
tantæ multitudinis ciuium Romanorum salutis, atque
incolumitatis causam suscipere, ut uere dicam, coegit.
in qua re ego uos P.C. oro, atque obsecro, ut priuatis of-
fensionibus omissis, summæ reip. consulatis; ne'ue mise-
ricordiam nostram, exercitusq; nostri in ciuili dissensio-
ne sceleris loco ponatis. quod si salutis omnium, ac di-
gnitatis rationem habueritis ; melius & uobis, &
reip. consuleatis . Data IIII. cal. Iun. à Ponte Ar-
genteo. Valete .

M. L E P I D V S , I M P . I T E R V M , P O N T .
M A X . M . C I C E R O N I S . P . D .

Uales, bene est : ego quoque ualeo. Cum au-
dissem, Antonium cum suis copijs, præmisso
L. Antonio cum parte equitatus, in prouin-
ciem meam uenire; cum exercitu meo à cōfluente Rhos-
dano castra moui, ac contra eos uenire institui . itaque
continuis itineribus ad Forum Vocontium ueni, & ul-
tra castra ad flumen Argenteum contra Antonios feci.

P. Ventidius suas legiones treis coniunxit cum eo, & ultra me castra posuit. habebat antea legionem secundam, & ex reliquis legionibus magnam multitudinem, sed inermium. equitatum habet magnum: nam omnis ex prælio integer discessit, ita ut sint amplius equitum XXX. itaque ad me complures milites, & equites ab eo transierunt: & in dies singulos eius copiæ minuantur. Silanus, & Culeo ab eo discesserunt. nos, et si grauiter ab his læsi eramus, quod contra nostram uoluntatem ad Antonium ierant: tamen, nostræ humanitatis, & necessitudinis causa, eorum salutis rationem habuimus. nec tamen eorum opera utimur; neque in casis habemus; neque ulli negotio præfecimus. quod ad bellum hoc attinet, nec senatui, nec reip. deerimus. quæ postea egerimus, faciam te certiorem. Etsi omni tempore summa studia, officiaq; mutuo inter nos certatim constiterunt pro nostra inter nos familiaritate, & proinde diligenter ab utroque conseruata sunt: tamen non dubito, in tanto, & tam repentino motu reip. quin nonnulla de me falsis rumoribus à meis obtrectatoribus me indigna ad te delata sint, quæ tuum animum magnopere mouerent pro tuo amore in rem. ea te moderate accepisse, neque temere credendum iudicasse, à meis procuratoribus certior sum factus: quæ mihi, ut debent, gratissima sunt. memini autem & illæ superiora, quæ abs tua uoluntate profecta sunt ad meam dignitatem augendam, & ornandam: quæ perpetuo animo meo fixa manebunt. abs te mi Cicero magnopere peto, si meam uitam, studium diligentissime superioribus temporibus in rep. administranda, quæ

Lepido digna sunt , perspecta habes , ut patria , aut eo
ampliora reliquo tempore exspectes , & proinde tua au-
toritate me tuendum existimes , quo tibi plura tuo me-
rito deboeo . Vale . XII cal. Iun. ex castris , ex Pon-
te Argenteo .

M . T VLLII CICERONIS EPISTOLA-
RVM, AD BRVTVM, ET ALIOS,
LIBER XI.

D . BRVTVS M . BRVTO ,
ET C . CASSIO S . D .

vo in statu simus , cognoscite . Heri ue-
spri apud me Hirtius fuit . qua men-
te esset Antonius , demonstrauit , pessi-
ma scilicet , & infidelissima : nam se
neque mihi prouinciam dare posse die-
bat , neque arbitrari , tuto in urbe esse quē quam nostrū:
adeo esse militum concitatos animos , & plebis . quod
utrumque esse falsum , puto uos animaduertere ; atque
illud esse uerum , quod Hirtius demonstrabat , timere
eum , ne , si mediocre auxilium dignitatis nostræ ha-
buissimus , nullæ partes ijs in rep . relinqueretur . cum
in his angustijs uersarer , placitum est mihi , ut postula-
rem legationem liberam mihi , reliquisq; nostris , ut ali
qua causa proficisci honesta quereretur . hoc se impe-
traturum pollicitus est : nec tamen impetraturum confi-
do : tanta est hominum insolentia , & nostri insectatio.
ac si dederint , quod petimus ; tamen paulo post futus

rum puto, ut hostes iudicemur, aut aqua, et igninobis interdicatur. Quid ergo est, inquis, tui consilij? Dādus est locus fortunæ. cedendū ex Italia, migrandum Rhodium, aut aliquò terrarum arbitror. si melior casus fuerit, reuertemur Romā; si mediocris, in exilio uiuemus; si pessimus, ad nouissima auxilia descendemus. succurret fortasse hoc loco alicui uestrum, cur nouissimū tempus expectemus potius, quam nunc aliquid moliamur. quia, ubi consistamus, non habemus, præter sex. Pompeium, et Bassum Cæciliū: qui mihi uidentur hoc nuncio de Cæsare allato firmiores futuri. satis in tempore ad eos accedemus, ubi, quid ualeant, scierimus. pro Cassio, & te, si quid uelitis me recipere, recipiam: postulat enim hoc Hirtius, ut faciam. rogo uos, quam prium mihi rescribatis: nam non dubito, quin de his rebus ante horam quartam Hirtius me certiore sit facturus. quem in locum conuenire possimus, quò me uelitis uenire, rescribite. Post nouissimum Hirtij sermonem, placitū est mihi postulare, ut liceret nobis esse Romæ publico præsidio: quod illos nobis concessuros non puto: magna enim iniuriam ijs faceremus. nihil tamen non postulandum putaui, quod æquum esse statuerē. Valete.

M. BRVTVS, ET C. CASSIVS
PRAETT. M. ANTONIO
CONS. S. P. D.

E tua fide, & benevolentia in nos nisi per-
D suasum esset nobis, non conscripsissimus hæc
tibi: quæ profecto, quando istum animum
habes, in optimam partem accipies. Scribitur nobis, ma-

g'nam ueteranorum multitudinem Romam conuenisse
 iam, & ad cal. iun. futuram multo maiorem. de te si
 dubitemus, aut uereamur; simus nostri dissimiles. sed
 certe cum ipsi in tua potestate fuerimus; tuoq; adducti
 consilio dimiserimus ex municipijs nostros necessarios;
 neque solum edicto, sed etiam literis id fecerimus: digni
 sumus, quos habeas tui consilij participes, in ea præser-
 tim re, quæ ad nos pertinet. quare petimus à te, facias
 nos certiores tuæ uoluntatis in nos: putes' ne nos tutos fo-
 re in tanta frequentia ueteranorum, quos etiam de re-
 ponenda aracogitare audimus: quod uelle te, probare
 uix quisquam posse uidetur, qui nos saluos, & honestos uelit.
 nos ab initio spectasse otium, nec quidquam
 aliud à libertate communi quæsisse, exitus declarat. fal-
 lere nemo nos potest, nisi tu: quod certe abest à uirtute
 tua, & fide. sed alius nemo facultatem habet deci-
 piendi nos: tibi enim uni credidimus, & credituri su-
 mus. maximo de nobis timore afficiuntur amici nostri.
 quibus etsi tua fides explorata est; tamen illud in men-
 tem uenit, multitudinem ueteranorum facilius impelli
 ab alio quolibet, quam à te retineri posse. rescribas
 nobis ad omnia, rogamus. nam illud ualde leue est, ac
 nugatorium, ea re denunciatum esse ueteranis, quòd
 de commodis eorum mense Iunio latus esses: quem
 enim impedimento futurum putas, cum de nobis
 certum sit, nos quieturos? non debemus cuiquam ui-
 deri nimium uitæ cupidi, cum accidere nobis nihil
 possit sine pernicie, & confusione omnium rerum.

Vale.

BRVTVS, ET CASSIVS PRAE TT.
ANTONIO CONS. S. D.

L iteras tuas legimus, si millimas edicti tui, constumeliosas, minaces, minime dignas, quæ à te nobis mitterentur. nos Antoni te nulla laces-
suimus iniuria, neque miraturum credidimus, si præ-
tores, & ea dignitate homines, aliquid edicto postulas-
semus à consule. quod si indignaris, ausos esse id facere;
concede nobis, ut doleamus, ne hoc quidem abs te Bruto,
& Cassio tribui. nam de delectibus habitis, & pecunijs
imperatis, exercitibus solicitatis, & nuncijs trans mare
missis quod te questum esse negas: nos tibi quidem cre-
dimus, optimo animo te fecisse: sed tamen neque agno-
scimus quidquam eorum; & te miramur, cum hæc re-
ticueris, non potuisse continere iracundiam tuam, quin
nobis de morte Cæsar is obijceres. illud uero quemadmo-
dum ferendum sit, tute cogita; non licere prætoribus
concordiæ, ac libertatis causa, per edictum de suo iure
decedere, quin consul arma minetur. quorum fiducia,
nihil est, quod nos terreas: neque enim decet, aut con-
uenit nobis, periculo ulli submittere animum no-
strum: neque est Antonio postulandum, ut ijs imperet,
quorum opera liber est. nos si alia hortarentur, ut bel-
lum ciuile suscitare uellemus; literæ tuæ nihil profi-
cerent: N V L L A enim minantis auctoritas apud li-
beros est. sed pulchre intelligis, non posse nos quoquam
impelli: & fortassis ea re minaciter agis, ut iudicium
nostrum metus uideatur. nos in hac sententia sumus,
ut te cupiamus etiam in libera rep. magnum, atque

E P I S T . L I B . X I .

honestum esse : uocemus te ad nullas inimicitias , sed ta
men pluris nostram libertatem , quām tuam amicitiam
estimemus . tu etiam atque etiam uide , quid suscipias ,
quid sustinere possis : neque , quandiu uixerit Cæsar ,
sed quām non diu regnarit , fac cogites . Deos quæsu-
mus , consilia tua reip . salutaria sint , ac tibi : si mia-
nus , ut salua , atque honesta rep . tibi quamminimum
noceant , optamus . Pridie non . Sex .

D . B R V T V S I M P . M . C I C E R O N I S .

I de tua in me uoluntate dubitarem , multis
s à te uerbis peterem , ut dignitatē meam tue-
rere : sed profecto est ita , ut mihi persuasi ,
me tibi esse curæ . Progressus sum ad inalpinos cum
exercitu , non tam nomen captans imperatorium , quām
capiens militibus satisfacere , firmosq; eos ad tuendas
nostras res efficere : quod mihi uideo consecutus : nam
et liberalitatem nostram , et animum sunt experti-
cum omnium bellicosissimis bellum gessi . multa castella
cepi , multa uastaui . non sine causa ad senatum literas
misi . adiuua nos tua sententia . quod cum facies , ex
magna parte communī commodo in seruieris . Vale .

M . C I C E R O D . B R V T O I M P . S .

Vpus , farūiliaris noster , cū à te uenisset , nūc q;
L Romæ quosa ī dies commoraretur ; ego eram
in ijs locis , in q uibus maxime me tuto esse ar-
bitrabar . eo factum est , ut ad te Lupus sine meis literis

rediret, cum tamen curasset tuas ad me preferendas. Romā autem ueni ad V. id. Dec. nec habui quidquam antiquius, quam ut Pansam statim conuenirem: ex quo ea de te cognoui, quae maxime optabam. quare hortatione tu quidem non eges, si ne illa quidem in re, quae à te gesta est post hominum memoriam maxima, hortatorem desiderasti: illud tamen breuiter significandum uidetur, populum R. omnia à te expectare, atque in te aliquando recuperandæ libertatis omnem spem ponere. tu, si dies, noctesq; memineris (quod te facere certo scio) quantam rem gesseris; non obliuiscere profecto, quantæ tibi etiam nunc gerendæ sint: si enim iste prouinciam nactus erit, cui quidem ego semper amicus fui ante, quam illum intellexi non modo aperte, sed etiam libenter cum rep. bellum gerere; spem reliquam nullam uideo salutis. quamobré te obsecro ijsdem precibus, quibus senatus populusq; R. ut in perpetuum remp. dominatu regio liberes: ut principijs consentiant exitus. tuum est hoc munus, tuæ partes. à te hoc ciuitas, uel omnes potius gentes non expectant solum, sed etiam postulant. quanquam, cū hortatione non egeas, ut supra scripsi, non utar ea pluribus uerbis: faciam illud, quod meum est, ut tibi omnia mea officia, studia, curas, cogitationes pollicear, quae ad tuam laude, et gloriam pertinebunt. quamobrem uelim, tibi ita persuadeas, me tum reip. causa, quae mihi uita mea carior est; tum quòd tibi ipsi faueam, tuamq; dignitatem amplificari uelim, tuis optimis consilijs, amplitudini, gloriæ nullo loco defuturum. Vale.

M . C I C E R O D . B R V T O I M P . S .

vpus noster, cum Romam sexto die Mutina
 L uenisset, postridie me mane conuenit, tuaq;
 mihi mandata diligentissime exposuit, & li-
 teras reddidit. Quòd mihi tuam dignitatem com-
 mendas: eodem tempore existimo, te mihi meam digni-
 tatem commendare: quam mehercule non habeo tua
 cariorem. quare mihi gratissimum facies, si exploras-
 tum habebis, tuis laudibus nullo loco nec consilium, nec
 studium meum defuturum. Cum tribuni pl. edi-
 xissent, senatus adesset ad X IIII cal. Ian. haberentq;
 in animo de præsidio consulum dess. referre: quan-
 quam statueram, in senatum ante Cal. Ian. non uenire;
 tamen cum eo die ipso edictum tuum propositum
 esset, nefas esse duxi, aut ita haberi senatum, ut de tuis
 diuinis in rem p. meritis sileretur, (quod factum esset,
 nisi ego uenisset) aut, etiam si quid honorifice de te di-
 ceretur, me non adesse. itaque in senatum ueni mane.
 quod cum esset animaduersum, frequentissimi senato-
 res conuenerunt. quæ de te in senatu egerim, quæ in
 concione maxima dixerim, aliorum te literis malo co-
 gnoscere. illud tibi persuadeas uelim, me omnia, quæ
 ad tuam dignitatem augendam pertinebunt, quæ est
 per se amplissima, summo semper studio suscepturum,
 & defensurum. quod quanquam intelligo me cum
 multis esse facturum, tamen appetam huius rei prin-
 cipatum. Vale.

M. CICERO D. BRVTO IMP. S.

C vñ adhibuisset domi meæ Lupus me, & Li
 bonem, et seruum, consobrinum tuum; quæ
 mea fuerit sententia, cognosse te ex Cn. Se-
 io arbitror, qui nostro sermoni interfuit. reliqua, quan-
 quam statim seum Græcius est subsecutus, tamen ex
 Græcio poteris cognoscere. caput autem est hoc, quod
 te diligentissime percipere, & meminisse uelim, ut ne
 in libertate, & salute populi R. conseruanda aucto-
 ritatem senatus expectes nondum liberi; ne & tuum
 factum condemnes, (nullo enim publico consilio remp.
 liberasti: quo est etiam res illa maior, & clarior) &
 adolescentem, uel puerum potius Cæsarem iudices te-
 mere fecisse, qui tantam causam publicam priuato con-
 silio suscepit; denique homines rusticos, sed fortissi-
 mos uiros, ciuesq; optimos, dementes fuisse iudices, pri-
 mum milites ueteranos, commilitones tuos, deinde le-
 gionem Martiam, legionem quartam, quæ suum con-
 sulem hostem iudicauerunt, seq; ad salutem reip. defen-
 dendam contulerunt. uoluntas senatus pro auctoritate
 haberi debet, cum auctoritas impeditur metu. postre-
 mo suscepta tibi causa iam bis est, ut non sit inte-
 grum; primum idibus Mart. deinde proxime, exerci-
 tu novo, & copijs comparatis. quamobrem ad omnia
 ita paratus, atque animatus esse debes, non ut nihil fa-
 cias, nisi iussus; sed ut ea geras, quæ ab omnibus sum-
 ma cum admiratione laudentur. Vale.